

Доброго дня! Вітаю вас на наступній лекції з діагностичного циклу.

Сьогодні я розповім про діагностику

особистості в моделі
Симптоми-Компетенції-Риси.

Про симптоматичний фрагмент цієї моделі
я говорив у попередній лекції,

тому що скринінгова діагностика
самопочуття та проблем була

одним з компонентів ширшої моделі. А
сьогодні я розповім про цілу модель,

яка є такою діагностичною моделлю, і
цю діагностику проводять психологи,

але вона призначена теж
для використання колективами.

Тому всі

повинні знати, як виглядає ця модель,

саме тому сьогодні я розповім вам про неї.

[Приємна музика]

Спочатку ми коротко розглянемо, що таке
особистість взагалі і як її розуміти.

Потім, коли варто її діагностувати,

як її діагностувати,

коли ми вже знаємо,
що варто.

І я присвячу найбільше місця і часу моделі
Симптоми-Компетенції-Риси,

бо саме там проводиться така
цілісна діагностика особистості.

Що таке особистість?

Почнемо з очевидного.

Всі ми різні,

але в той же час ми
також трохи не схожі на себе,

тому що ми поводимося по-різному на

роботі, трохи інакше
вдома, трохи інакше з

друзями, трохи інакше в інших місцях.

Але в той же час, у поведінці, хоч
і дуже різноманітній, кожного з нас

помітним є те,

можна побачити модель поведінки, яка
відрізняє нас від інших людей, яка

є характерною для нас, даної людини,
і відрізняє її від інших людей.

І це така особистість
в широкому розумінні, такий специфічний,

характерний патерн поведінки для
даної особи.

Коли доцільно в контексті
школи, але не тільки,

діагностувати
особистість? Тоді, коли цей патерн

перестає працювати, коли стає дисфункціональним.

А що означає "дисфункціональний"?

Що ж, це означає, що
створює певні проблеми

як для самої людини, так і для оточуючих,

буває по-різному.

Іноді буває так, що людина думає, що у
неї немає жодних проблем з особистістю,

але оточення має іншу думку,
а іноді є навпаки.

Отже, це такі ситуації,
позивні, можна сказати, що

змушують замислитися над
діагностикою особистості.

Ось кілька прикладів такої

дисфункціональної поведінки, яка
змушує замислитися про особистість.

Зображений Яцек поводиться

агресивно, Аня надмірно демонструє
негативні емоції, не так

як інші люди, більше, ніж

зазвичай для її віку,
тривогу, сором тощо.

А Зося справді хороша учениця,

але демонструє поведінку, яка
є надто перфекціоністською.

Всередині ситуації, де
постає питання особистості.

На одній з попередніх лекцій та

в усьому наборі матеріалів
з'являється поняття "функціональна оцінка".

Це таке поняття, яке з'являється в

все більшій кількості
документів і увійшло в певний спосіб

мислення про діагностику
в шкільному контексті.

Я розповім сьогодні

про діагностику особистості, яка є
психологічною функціональною діагностикою.

Не оцінкою, а діагностикою.

У чому різниця?

Справа в тому, що психологічна функціональна

діагностика - це певний елемент
ширшої функціональної оцінки.

І ця психологічна
функціональна діагностика

передбачає певну концептуалізацію
функціонування людини.

Що означає концептуалізація?

Тобто, певну теорію, можна

сказати, теорію про дану людину,

чому вона поводить
саме так, а не інакше,

звідки взялася така поведінка, а не

інша, чим вона зумовлена,
чим підкріплена тощо.

Це саме і є концептуалізація функціонування людини.

А психологічна функціональна
діагностика має

дуже конкретну мету, тобто ця
діагностика, ця концептуалізація

служує для покращення цього

функціонування, а не є
діагностикою заради діагностики,

а лише діагностикою для того, щоб після
цього неї щось відбулося. Відбувся

якийсь вплив або зміна впливу,
щоб покращити це функціонування.

І такий важливий елемент цієї

функціональної психологічної
діагностики - це

визначення ресурсів і дефіцитів як у
людини, так і в її оточенні.

Отже, у функціональній діагностиці,
психологічній діагностиці

функціональній нас цікавить не

лише те, що не працює,
але й те, що працює,

для того, щоб мати змогу базувати
на цьому вплив, втручання тощо,

що використовується для виправлення або
покращення того, що працює трохи гірше.

І ці ресурси або дефіцити знаходяться як у

нас самих, так і в
оточенні.

Коли ми говоримо про особистість,
ми, в основному,

ці ресурси будемо знаходити в людині,
але в певних граничних аспектах,

як ви побачите далі

в лекції з'являються середовище та його ресурси також.

Тому що не можна відокремити особистість, вилучити з

середовища, вона функціонує у відносинах
з цим середовищем,

ресурси якого або дефіцити

посилують або зменшують проблеми.

Що потрібно для якісної
діагностики особистості?

Три речі. По-перше,
хороша теоретична модель.

І я розповім вам трохи про неї.

Теоретична модель, яка є

науковою моделлю, але
такою наближеною до

життя, близька до освітнього контексту
і яка іноді збігається з нашими

поточними концепціями, а іноді
іде трохи вбік.

З особистістю є так, що
кожен з нас або

психолог чи не психолог,
дитина, навіть батьки і т.д.,

кожен з нас є трохи
психологом особистості, тобто,

коли бачимо поведінку,
яка нас

дивує, зазвичай яка
спостерігається у когось іншого,

то ми запитуємо себе, чому,
звідки вона взялася і т.д.

Це саме питання про психологію особистості.

Тільки ми звичайно
створюємо для себе звичайні

концепції, звичайні
моделі особистості, які

не завжди відповідають дійсності,
а іноді й зовсім не відповідають.

Одна з найпоширеніших таких помилок,

таких звичайних концепцій особистості

полягає у тому, що ми
бачимо причини поведінки

у дитині, особі, людині, яка себе так веде,
а не в середовищі.

Тож якщо хтось повів себе, наприклад,

агресивно, ми скоріше приписуємо йому

риси агресивності, а не шукаємо
причин в середовищі.

Отже, ця теоретична модель, про яку

я вам розповім, є науково виведеною моделлю,

доведеною в
психології, але досить

корисною і близькою
до життя в освітньому контексті.

По-друге, для якісної діагностики
особистості потрібен хороший інструмент.

І таких інструментів на
ринку досить багато.

Вони різної якості.

З іншого боку, їхня проблема полягає
в тому, що вони дещо фрагментовані,

тобто вони діагностують різні аспекти
особистості, поведінки, емоцій, мотивації

і таке об'єднання залишається
на стороні діагноста.

У цій пропозиції, про яку я розповім,
все інакше, тому що відразу вся модель

така синтезуюча, яка на різних
рівнях, на різних шарах описує

особистість і, так би мовити, об'єднує,
показує, що з чого виходить.

Нарешті, третя умова для хорошої

діагностики особистості - це
правильно користуватися інструментом.

І тут велику роль відіграє психолог у

використанні психометричного

інструментарію, оскільки
всі змінні та аспекти і

шари особистості, про які я розповім,
може діагностувати

психолог в застосунку
Симптоми-Компетенції-Риси,

а результати доступні для
використання шкільними колективами.

Саме так.

Тож тепер перейдемо до
моделі, в чому її суть.

Що ж, модель Симптоми-Компетенції-
Риси не конкурує з багатьма

різними іншими моделями, які працюють
в психології, в педагогіці.

Скоріше, її наміром було
інтегрувати різні підходи,

тому що в різних підходах є
різні цінні елементи, тому

їх інтеграція, якщо вона успішна, дає
змогу виявити все найкраще, що є в різних

моделях, різних концепціях, підходах
і в цій пропозиції,

у тому-то й справа, що такі різні

цінні елементи з різних моделей
вибрати в одну загальну, цілісну картину,

важливу в контексті освіти та

виховання. А що саме є
важливим у цьому контексті?

Ключова відмінність між тим,
що є змінне в особистості,

гнучке, що можна формувати,
а тим, що формувати важко, або, можливо,

взагалі не можна сформувати, що
має бути враховано у впливі,

що саме по собі не піддається
впливу, є розрізнення між

особистісними компетенціями
та рисами темпераменту.

Отже, особистісні компетенції - це ті

якості особистості, які можна
в процесі навчання, виховання,

різних втручань змінювати,
формувати, підтримувати розвиток.

Тоді як, риси темпераменту, як
правило, краще прийняти як щось незмінне.

Звичайно, протягом життя вони
трохи змінюються, але

це дуже незначна зміна,
і, безумовно, дуже важко

змінювати в таких цілеспрямованих

впливах, вони просто незмінні.

З іншого боку, знання про них спрощує
формування компетенцій, тому ця

відмінність між особистісними
компетенціями та рисами темпераменту

буде досить значною,
вбудована саме тому, що є

важливим у контексті освітніх впливів.

І на поверхні цієї особистості ми маємо

симптоми, симптоми проблеми
і самопочуття, які

були головним героєм попередньої лекції і
які можна діагностувати при індивідуальній

діагностиці, а також і при
скринінговій діагностиці.

У попередній лекції я детально

розповів про симптоми, зупиняючись на
твердженні, що вони є або їх немає.

Є так чи інакше.

Діагностика особистісних компетенцій та

рис темпераменту дає
підказки, що робити далі,

звідки з'являються ці симптоми,
а також дає поради, що робити,

щоб зменшити негативні
або збільшити позитивні.

І саме в категоріях симптомів,
компетенцій, рис,

якщо ми повернемося до
тих кількох наведених щойно

прикладів Яцка, у якого ми
спостерігаємо агресивну поведінку,

ми скажемо, що це симптом,

один з аспектів поведінки,
екстерналізаційних симптомів.

І подумати звісно,

думаємо, чому

цей Яцек демонструє
таку агресивну поведінку.

Можливості різноманітні.

Звичайно, ми не знаємо контексту, але

повністю вирвавши її з контексту, можна

сказати, що, можливо, він
не здатний співпереживати

людині, яку скривдив,

можливо, він дуже чутливий
і легко ображається,

і коли він ображається,
то поводитьсь саме так.

Можливо, на додаток, або окрім цього

він має багато енергії всередині себе,
яку він розряджає таким чином.

Ці різні відповіді, кожна з яких,

ймовірно, є слушною, можна
розділити на такі аспекти

чи такі шари компетенції та рис, не
здатен співпереживати особі, яку кривдить,

це певна компетенція.

Цьому можна навчитися.

Звичайно, комусь вчитися важче,
комусь легше, але загалом

це компетенція, яку можна сформувати.

Тоді як, риси,

висока чутливість в тому сенсі, що його

легко образити, і високий
енергетичний потенціал,

це риси темпераменту.

Ви не можете зробити так, щоб
у дитини було менше енергії.

Можна зробити так, щоб вона
її розряджала в інший спосіб.

У цій моделі про, яку ми говоримо,

цю компетенцію нездатності співпереживати
будемо називати компетенцією емпатії.

У свою чергу, ця висока чутливість
- темпераментна реактивність,

а високий рівень енергії -
це темпераментна активність.

Поки що це лише на прикладі.

Я розгляну кожному з цих змінних, кожен з
цих шарів більш детально через деякий час.

Другий приклад, який ми щойно навели,

Аня, яка проявляє негативні
емоції тривоги, сорому тощо.

Ну, ми також скажемо,
що це деякі симптоми.

Нам цікаво, звідки вони беруться.

Вже одразу поділяються
на компетенції та риси.

Очевидно, що одним знову ж таки
залежить від контексту, але

одна з потенційних причин таких
негативних емоцій: страху, сорому тощо,

це відсутність компетенції самоприйняття.

З цієї точки зору, самоприйняття - це
теж компетенція, цьому можна навчитися.

У ній можуть бути дефіцити,

тоді як це пов'язано,

негативні емоції можуть бути пов'язані з

високою реактивністю, яка є рисою
темпераменту, що не піддається зміні,

але якщо ми знаємо, що
дитина, про яку йде мова

високореактивна, ми іншим способом
спрямовуємо вплив

формування, утворення компетенції,
в даному випадку, наприклад

самоприйняття.

І третій приклад, який
щойно навів, перфекціоністка

Зося. Цей перфекціонізм є певним симптомом

чи може бути вірною ознакою
психастенічних проблем.

Компетенція хвибує,

ймовірно, під асертивністю
розуміється така сила, як сила его,

надмірна залежність від суджень інших, що
проявляється в психастенічних симптомах

і, ймовірно, також пов'язана, пов'язана

з рисою високої реактивності, тобто
чутливістю до негативних подразників
з середовища.

Зараз я систематично, хоча і досить
загально, пройдуся по цих

трьох шарах особистості, виділені в
моделі Симптоми-Компетенції-Риси.

Про симптоми

було згадано в попередній лекції,
тому тут лише коротке нагадування,

що на цьому загальному рівні, з
висоти пташиного польоту, можна виділити

три види проблем і відсутність
цих проблем, тобто благополуччя.

Благополуччя розуміється як розвиток власного
потенціалу та добрі соціальні відносини.

Цей сполучник повинен бути, тому
що якщо його немає, якщо є

тільки один елемент, а інший хибує,
тоді виникають проблеми.

Якщо є розвиток власного потенціалу, але

є проблеми в добрих соціальних відносинах,
тоді ми маємо проблеми з екстерналізацією,

тобто ті поведінкові проблеми, що
проявляються в поведінці

агресивній, антисоціальній, ризикованій тощо.

Якщо з цих стовпів благополуччя ми
маємо добрі соціальні відносини, але

розвиток власного потенціалу хибує,

тоді ми маємо психастенічні
проблеми, певну

надмірну залежність від інших,
ригідність шаблонів мислення, дій тощо.

І якщо є проблеми з будь-якою з цих

складових, виникають
проблеми з інтерналізацією,

емоційні проблеми, не пов'язані з
сильним, тривалим переживанням

негативних емоцій страху,
сорому, низької самооцінки.

І тепер ми можемо діагностувати

проблеми, і питання
в тому, звідки вони беруться?

Ну, вони можуть виникнути

головним чином через несформовані
особистісні компетенції,

а також можуть посилюватися певними
наборами темпераментних рис.

А тепер я скажу кілька слів
про кожен з цих шарів.

Особистісні компетенції

це ті вміння, яких ми
набуваємо в процесі розвитку.

В основному, ми вчимося

мимоволі, просто в незліченних
соціальних взаємодіях,

формуємо ці компетенції.

Але бувають випадки, коли

середовище, в якому існує
певний дефіцит, або при

певному темпераментному наборі, який
перешкоджає формуванню компетенцій,

можуть бути проблеми з цими компетенціями.
У

моделі
Симптоми-Компетенції-Риси,

ідея полягала в тому, щоб виділити такі

найпростіші особистісні компетенції, тобто

вміння, які повинні в
дитинстві, у дорослому віці

сформувати, які є такою

базовою комплектацією

функціонування людини в суспільстві.

І ці компетенції можна розділити
на дві зони, на дві сфери.

На таку сферу завдань, які
уможливлюють реалізацію завдань

і соціальну сферу, яка стосується
міжособистісних, соціальних контактів.

Звичайно, в повсякденному житті ці дві

сфери змішуються, зливаються,
ну, тому що завдання

часто реалізуються, власне
в соціальному контексті.

Тим не менш, для такої точності у
передачі цієї особистості, але

також для правильної діагностики
джерела проблеми, щоб вжити

відповідні впливи, ці
дві сфери варто розділити.

Це такі основні сфери в
багатьох різних підходах,

теоретичних традиціях
такий поділ з'являється.

Почнемо зі сфери завдань.

Що є основним

вмінням або які основні вміння

компетенції, які формуються
в процесі навчання.

Ми розрізняємо два.

По-перше, контроль імпульсів,
а по-друге, сама мотивація.

Що таке перше? Що таке друге?

Отож, контроль імпульсів
- це компетенція,

здатність контролювати та
реалізовувати те, що

з'являється в нас мимоволі,
незалежно від нас самих.

Емоційні, спонукальні
імпульси різного роду,

що виникають в організмі, з
якими нам потрібно справитися.

Це така навичка саморегулювання,

іноді ще використовується це слово
набагато ширше, щоб регулювати

власне емоційне
та емоційно-рушійного збудження.

І цей механізм саморегулювання
може зламатися двома способами.

Він може працювати дуже слабо, але може
працювати і занадто добре. Занадто добре

тут трохи неоднозначно, тому що він
тоді не дуже добре працює, але, можливо

краще сказати, занадто слабкий
або занадто сильний. Занадто слабка

робота цього механізму
полягає в тому,

що імпульси ця людина
реалізовує миттєво,

незалежно від того, чи є для
цього можливість, чи ні.

Коли у неї є потреба щось сказати,

одразу говорить це,
заходить, виходить і т.д.

І навпаки, занадто сильна робота

цього механізму самоконтролю імпульсів
можна назвати гальмуванням, тобто

всі імпульси і ті

безпечні, і небезпечні, і
нейтральні, і будь-які інші

контролюються, спочатку пригнічуються,
і лише потім, можливо, виражаються.

І такою золотою серединою, саме

особистісної компетенції, є
гнучкий контроль імпульсів,

що полягає в адекватному
до даної ситуації

внутрішньому і зовнішньому вираженні своїх
імпульсів, потягів, емоцій тощо.

І це одна компетенція,
яка є важливою у сфері

завдань, контролювання власних імпульсів між полюсом імпульсивності та
гальмування

ми маємо золоту середину,
гнучкий контроль імпульсами.

Друга особистісна компетенція

це самотивація, якої ми також вчимося.

Вона полягає на здатності
мотивувати себе до

виконання завдань,
постановки, досягнення цілей.

І ця самотивація потрібна,
тому що в кожному завданні ми

стикаємося з труднощами як зовнішнього,
так і внутрішнього характеру,

втома, зневіра, різні інші види труднощів.

Самотивація - це така особистісна

компетенція, яка допомагає
нам, дає можливість

справлятися з цими різноманітними
внутрішніми та зовнішніми труднощами.

І ці дві компетенції відносно
незалежні одна від одної.

Чи можливий високий рівень контролю,

або гнучкий контроль імпульсів,
але не мати самотивації.

Можна мати високу самотивацію і мати

певний ліміт не дуже оптимального контролю імпульсів, наприклад

гальмування.

Найоптимальнішою є ситуація, коли

саме сформований, гнучкий контроль імпульсів і висока самомотивація.

Зовсім інші компетенції важливі в міжособистісній сфері, тобто в нашому

соціальному світі, у відносинах з іншими людьми.

І ми називаємо ці компетенції наступним чином.

Перша - це соціальна відповідальність, а друга - асертивність.

Соціальна відповідальність розуміється як певна,

у такому корінному значенні слова "відповідальність".

Відповідальність у цьому сенсі - чуйність.

Відповідь, яку ми даємо тим, з ким беремо участь у відносинах,

не усна відповідь або відповідальність,

тільки в сенсі власної відповідальності за власні дії, тільки

такого хорошого функціонування у відносинах з іншими. Здатність

будувати спільноту з ними, відчувати їхні емоції, добре розуміти їх,

функціонування відповідно до соціальних стандартів.

Тут можна виділити такі три аспекти соціальної відповідальності.

Перший з них - це

чесність, тобто розуміння правил суспільства та дотримання цих правил

не як нав'язаних, а саме інтерналізованих.

Другий аспект соціальної
відповідальності - це

відчуття спільноти, тобто здатність
ідентифікувати себе з групою,

це може бути група друзів, діада, сім'я,
шкільний клас або ширша

соціальна група, батьківщина,
дуже різні види груп.

Але ця компетенція щоразу подібна, тобто,

це мислення, вклад свого
"я" в більшу спільноту.

Звичайно, цей вклад на різних етапах
розвитку виглядає трохи по-різному, іноді

спочатку, більш емоційний,
пізніше більш когнітивний, але це також

підкомпетенція соціальної
відповідальності.

Нарешті, третьою специфічною
компетенцією в цій сфері є

емпатія, про яку я вже
згадував у цих прикладах.

Емпатія, або вміння

не тільки співпереживати, а й розуміти
поведінку, мотиви, емоції іншої людини.

Це всі компетенції, в яких

можна сказати, що "ми" важливіше за "я".

Це компетенції, орієнтовані на формування відносин.

Крім того, ми маємо компетенцією

асертивності, тобто коли "я"
так само важливе, як і "ми".

Тож це вміння

ефективної реалізації
власних цілей, потреб,

справлятися зі складними
міжособистісними, соціальними ситуаціями.

І такими специфічними компетенціями є

самоприйняття, відчуття
агентивності,

переконання, що я можу
впоратися, що я справлюсь.

І незалежність від суджень
інших у разі якихось невдач.

Це самоприйняття, яке є такою

властивістю, що вона, по-перше,
адекватна ситуації, а по-друге, досить

безпечна та не змінюється внаслідок

зовнішніх, несприятливих подій.

Я говорив про особистісні компетенції, а

тепер я переходжу до наступного шару
особистості, а саме до рис темпераменту.

Тому ці властивості, які
слід

враховувати в освітніх, виховних

взаємодіях, але які, як правило,
не дуже піддаються модифікації.

Дві основні риси темпераменту
- реактивність і активність.

Що таке реактивність?

Реактивність - це те, як
ми реагуємо на подразники,

при чому темперамент це
така характеристика психології,

ми говоримо формальна поведінка, тобто

ми говоримо тут не про те, що людина
робить, а про те, як вона це робить.

І ця реактивність висока,

дуже інтенсивна,

це висока чутливість, тобто
часте, інтенсивне переживання

негативних емоцій, персеверація якихось невдач,

а все це впливає з того, що ця

вразливість полягає в тому, що у нас досить низький поріг збудження

і дрібні подразники, які інші можуть навіть не помітити.

У чутливої людини запускають певні емоційні процеси, які до того ж

тривають довго, тому ці негативні емоції легко розпалити і важко погасити.

Протилежністю є низька реактивність, або стійкість.

Це, в свою чергу, є такою властивістю

темпераменту, що цей поріг збудження досить високий,

це значить потрібно багато, щоб

викликати негативні емоції, а якщо вони вже викликані, то досить швидко

можна повернутися до початкового нейтрального або позитивного настрою.

Другою рисою темпераменту, незалежною від першої, є активність.

Тут ми також маємо два полюси - висока

інтенсивність активності та низька інтенсивність.

Висока активність це динамічність, тобто

високий рівень енергії, бадьорості і, як наслідок, схильність до

постійних змін, активності, поведінки, щоб розрядити цю енергію.

Тоді як, низька активність - це інертність у поведінці.

Таке повільне функціонування, з тенденцією до завершення вже розпочатої дії,

такою метафорою низької активності може бути

величезний паровий корабель, який потребує багато енергії, щоб привести в рух,

але як вже попливе, то потрібно

також багато енергії, щоб
його зупинити, тому

це люди, яким треба багато часу,

щоб почати щось робити, але якщо

вже почали, то вважають за краще
не зупинятися

і вони також мають багато, багато тієї
накопиченої енергії, щоб закінчити щось.

Я обговорив три складові діагностики,

по-перше модель симптомів, компетенції,
рис, ознаки проблеми самопочуття,

особистісні компетенції
та риси темпераменту.

І це ті елементи, які діагностуються в
цьому застосунку, про який я також говорив в

попередній лекції, такому цілісному,
щоб діагностувати всі три шари.

Ви можете бачити на екрані повну модель

діагностики у моделі
Симптоми-Компетенції-Рис.

У попередній лекції ми говорили про

діагностику самопочуття і проблем,
цей перший початковий крок, елемент.

Можливі два види діагностики,
тобто, можливо, не стільки

можливі, скільки просто наступає
загальна діагностика і детальна.

І цей поділ на загальну діагностику та

детальну також є на
кожному з наступних етапів.

Якщо на першому етапі не
виявлено жодних проблем, то

подальша діагностика, звичайно,
дасть певну інформацію,

специфіку, інформацію
про особливості функціонування

діагностованої людини і слабкі, сильні
сторони, але вона не обов'язкова.

Це ситуація, коли

особистість не змушує вас замислюватися
про неї, коли нічого не відбувається.

З іншого боку, залежно від отриманого
профілю, особливо в детальній

діагностиці, можна сформулювати
діагноз, що, незважаючи на те, що

зараз нічого не відбувається, але є деякі
елементи, які потребують певної підтримки

і тоді варто провести цю
діагностику подальших шарів, щоб

визначити, які саме елементи
відображають цю особистісну специфіку.

Якщо проблеми виявлені, подальша
діагностика в принципі є обов'язковою.

Її варто проводити,
оскільки надає нам

інформацію про причини
виникнення цих симптомів проблем.

І ця діагностика проводиться
в такі три етапи.

По-перше, два види компетенцій.

Ці компетенції в емоційній та

мотиваційній сферах, тобто самоконтроль
і самомотивація.

Загальна діагностика і детальна діагностика,

принцип подібний до принципу
діагностики симптомів, тобто

у загальній діагностиці є
кругова діаграма, яка дає нам

такий погляд з висоти пташиного польоту, та

детальний профіль у
профільній діагностиці.

В емоційно-соціальній сфері - це друга пара емоційних компетенцій,

емоційно-соціальних, тобто соціальна відповідальність та асертивність.

Аналогічно, загальна діагностика, детальна діагностика.

Нарешті, на третьому етапі діагностуються риси темпераменту.

Аналогічно, загальна діагностика, детальна діагностика.

Що з цієї діагностики впливає?

Якщо ці проблеми не були виявлені і ця

діагностика не є обов'язковою, результатом

можуть бути різні види профілактичних заходів.

Якщо, з іншого боку, ці проблеми виявлені, то результатом можуть бути

корекційні дії. В застосунку Симптоми-Компетенції-Риси,

також є пост-діагностичні матеріали.

Це дуже різні типи

сценаріїв гри, ігри, розділені на кілька вікових груп від

дошкільного періоду, які повинні

допомагати психологу впливати на

конкретні емоційні та мотиваційні компетенції, які виявилися недостатніми.

Це не строго розроблені процедури,

терапевтичні протоколи, це більш такі вільні

матеріали, які можна модифікувати, змінювати будь-яким чином, але

це така скарбниця ідей на

кілька тисяч сторінок у цьому застосунку,

для використання як в якості корекційних,
так і в якості профілактичних заходів.

В рамках цих корекційних
заходів ці діагностичні

матеріали, орієнтовані
на розвиток компетенцій,

тоді як в рамках профілактичних дій

вони орієнтовані на
вилучення певних профілів

темпераменту, які потенційно
є потенційними групами ризику.

Тому варто вжити певних заходів,
щоб цей ризик не реалізувався.

Вся діагностика в моделі

Симптоми-Компетенції-Риси
тут символічно

представлена у вигляді такого циліндра,
всі ці умови функціональної

діагностики виконуються, оскільки ми

маємо цілісну картину
функціонування людини

для того, щоб оптимізувати
це функціонування

залежно від того, які
проблеми були виявлені.

Визначаючи дефіцити та ресурси,

тому що на кожному з цих рівнів
певні профілі можуть бути сигналом

проблем, але ми також бачимо, які
сфери особистості функціонують

добре і на яких ділянках можна будувати.

Крім того, всі ці шари таким чином

співвідносяться, що інформація про

певні шари особистості або певні змінні

пов'язані з інформацією про інші шари.

Отже, на найнижчому рівні ми маємо
темперамент, реактивність та активність

і це означає, що висока

інтенсивність активності, тобто

знаходження діагностованої
особи десь у цій зоні

не обов'язково передрішає, але існує
високий ризик того, що в шарі

мотиваційної компетенції будуть
проблеми з контролем імпульсів, а

проблеми в тому, що цілком
ймовірно, що цей механізм

важче піддається формуванню, і
буде висока імпульсивність.

Аналогічно, низька активність,
тобто розташування тут

в цій матриці темпераменту, означає,
що дитина буде схильна до надмірного

посилення цього механізму контролю
імпульсів, або гальмування.

Візьмемо інший приклад.

Висока активність, вибачте. Низька
реактивність, тому що ми знаходимося в

реактивності і відносно низька активність,
тому що ми знаходимося в цій області

тут низька активність,

це такий профіль, який підвищує
ймовірність проблем

з тим, що ми маємо тут, що є протилежністю
асертивності, сором'язливості.

У свою чергу, висока інтенсивність активності,
висока інтенсивність, низька

інтенсивність реактивності означає досить
легко сформовану компетенцію асертивності.

Ця схема, вона буде детально описана,

представлена теж в матеріалах

до лекції.

Вона дозволяє об'єднати ці різні шари,
різну інформацію про особистість у такий

спосіб, щоб не лише побачити стан речей на
сьогоднішній день, але й побачити певні

потенційні джерела ризику, але також і
ресурси, бо щоразу тут бачимо,

які особистісні ресурси має даний
профіль темпераменту або компетенції.

Річ у тім, що темперамент,

немає хорошого чи поганого темпераменту,
але є темпераменти, які трохи більш

вимогливі до середовища і

трохи менш вимогливі до
середовища.

Тож ця роль середовища тут дуже важлива.

Темперамент з високою

реактивністю - це темперамент,
який трохи більш

вимогливий до
середовища, тобто

це середовище має бути трохи більш
підтримуючим. З низькою реактивністю,

це темперамент, який є досить
стійким і до негативного,

звичайно, до певного моменту
впливу середовища.

Отже, як бачимо, діагностика у моделі
Симптоми-Компетенції-Риси є такою

цілісною діагностикою від усієї
поверхні, від того, що проявляється

у повсякденній поведінці,
яка привертає увагу

різними типами проблем, через компетенції
до рис темпераменту,

але все взаємопов'язано між собою.

Таким чином, ця діагностика проводиться

детально психологом, але

призначена для використання
всією командою.

У шарі симптомів,

проблем виділяємо три групи екстерналізаційні,

інтерналізаційні, психоастенічні проблеми
та благополуччя.

У шарі особистісних компетенцій,
тобто таких якостей, які можна

сформувані, ми розрізняємо чотири компетенції

гнучкий самоконтроль, самомотивація
та соціальна відповідальність.

А в шарі рис темпераменту - дві
основні риси реактивності, активності.

Додаткова інформація буде
міститися у матеріалах.

В той час як, вся модель
описана у роботі,

авторами якої, окрім мене, є
Влодзімеж Струс, Ева Скіміна,

Клаудія Понікевська, Радослав Рогоза,

Єва Тополевська-Седзік, Ілона Скочень,
Кароліна Римарчик та Бартош Ясінський.

Симптоми-Компетенції-Риси.
Цілісна

діагностика особистості.
Концепція та вимірювання.

І ця публікація, в якій дуже
детально розглядається теж вся модель,

є в застосунку, звідки
її можна завантажити.

Щиро дякую за увагу.

[Приємна музика]